

NOMS RIDÍCULS

Em trobo uns retalls de premsa dels primers temps del franquisme i constato una de les directrius polítiques d'aquell nou Règim, que consistí a esborrar en el marc català els signes d'identitat de la topografia urbana i rural. Noms de carrers dedicats a personatges republicans o liberals eren esborrats i substituïts per d'altres de la nova situació o de la història, més favorables als mites i consignes del franquisme. O sigui, posem que molts carrers eren dedicats a Nicolàs Salmerón; fora! S'hi posava "General Yagüe", o "Gran Capitán". Ni cal dir que Francesc Macià, Lluís Companys, Prat de la Riba, van volatilitzar-se. I Pau Claris a Barcelona fou Via Layetana. A Lleida, però, es va conservar tot el temps del franquisme el nom de Pau Claris. Això fou degut a la intangibilitat dels religiosos i al respecte induït que se'ls tenia. A Lleida, la comissió que recorria els carrers demanà al guia: "*Este Claris, quién es?*" I l'altre, com qui res, va respondre: "*Era un canónigo*". "*Ah, pues lo dejamos*" El guia no va dir cap mentida, Claris era canonge de la Seu d'Urgell.

Les Places o carrers de la República, Constitució, Llibertat, Parlament, van esborrar-se i se'ls posà Cruzada, España, Imperio, Isabel la Católica, 18 de Julio... A Barcelona, que per a les forces d'ocupació era el símbol de la Catalunya rebel i a més, la capital, van discutir-se vivament els militars i els civils afectes a Franco, per causa d'una barbaritat que van estar a punt de perpetrar: volien canviar el nom de Plaça de Catalunya per Plaza del Ejército Español, i fer-hi tot de cerimònies religioses i de les forces armades. Alguns importants prohoms barcelonins, ajudats de diversos militars més prudents, van fer desistir els exaltats. Tot amb tot el carrer de les Corts Catalanes passà a dir-se José Antonio i la inofensiva Diagonal Generalísimo.

Els noms de les poblacions es castellanitzaren o espanyolitzaren: Playa de Aro, Borjas Blancas, Olujas, Cabañas, Avellanas, Rosas, amb supresió de l'article en tots els casos, i encara pitjor, canvi de nom: Asentiu per la Sentiu; i de vegades amb híbrids resultants: Riudecañas, Aguamurcia, Puente de Bar., o traduccions absurdes: San Juan de Vilatorrada (Per què no Villa Tostada?,) Per què no La Episcopal de Ampurdán? O San Clemente Suscebollas? O Sietecasas? O Higueras?

Tots els pobles el nom dels quals començava per un sant, eren traduïts: Els Sant Martí de... passaven a ser Martín, i Pere, Pedro; sant Jaume San Jaime, Oleguer, Olegario, Caius, Cayo, Pancràs, Pancraccio, etc. Aquests encara eren identificables, però què passava amb San Cucufate? Sort que afegien "del Vallès". I Sant Quirico, per Sant Quirze? Sant Genís fou Ginés, i Climent, Clemente, Blai, Blas, etc. Es van trobar amb topònims que plantejaven embolics: què farien amb Sant Vicenç dels Horts? San Vicente de los Huertos? San Vicente dels Horts"? I amb els Vallalta, Sant Cebrià i Sant

Isclé? Si per un instant tornem als noms de carrers, recordem que a Sant Feliu el dedicat a Zahmenoff va portar un inici de conflicte, perquè era esclau.

St Jeroni de la Murtra canvià només la primera part, San Jerónimo, perquè no van gosar continuar amb del Mirto, o del Arrayán.

La fúria traductora era un moviment destinat a esborrar la consciència de personalitat pròpia . Era un genocidi amb armes de llengua. De llengua imposada, amb la qual creien destruir. Alguns deuen enyorar aquells temps de potineria. Hi ha gent de tota mena.

Josep Vallverdú